

طرح درس صفحه‌ی اول روزنامه

مرور طرح درس

این درس بخشی از واحدی است که روزنامه‌نگاری را در رسانه‌ها بررسی می‌کند. در این درس، دانش‌آموزان محتوا و اجزای صفحات اول روزنامه‌ها را تجزیه و تحلیل می‌کنند. آن‌ها کار را با نگاه سطحی به محتوای معمول صفحه‌ی اول و یادگیری لغات و اصطلاحات مربوط به روزنامه‌ها آغاز می‌کنند. وقتی این کار انجام شد، آن‌ها تحلیل‌های گسترده‌تری را انجام می‌دهند، اینکه چه تفاوتی میان صفحات اول و صفحات داخلی یک روزنامه‌ی مشخص چاپ شده در همان روز وجود دارد، و آنگاه گزارش‌ها و محتوای صفحه‌ی اول یکی از روزنامه‌ها را تجزیه و تحلیل می‌کنند. دانش‌آموزان این بخش را با انجام یک پروژه به پایان خواهند رساند و در آن برای یک موضوع جذاب دست به طراحی صفحه‌ی اول می‌زنند.

فواید یادگیری

دانش‌آموزان موارد زیر را نشان خواهند داد:

- درک اصطلاحات و عبارات خاص مورد استفاده در روزنامه‌ها
- آگاهی از میزان اهمیت صفحه‌ی اول روزنامه
- آگاهی از گزارش‌ها و عناصر سازنده‌ای که معمولاً در صفحه‌ی اول یک روزنامه ظاهر می‌شوند
- درک اهمیت محتوا و طرح کلی برای جذب و درگیر کردن مخاطب (خواننده)
- درک نقش مخاطب در تعیین انتخاب و جایگذاری گزارش‌ها و داستان‌ها

آماده‌سازی و مواد لازم

عبارات زیر را روی کاغذ کپی (چاپ) کنید:

- لغات روزنامه‌ای
- اخبار: صفحه‌ی اول
- نگاه به اخبار
- ثبت کار گروهی
- صفحه‌ی معیارها

اجرای طرح درس

روز اول: صفحه‌ی اول روزنامه

از دانش‌آموزان بخواهید تا محتوا و اجزای صفحه‌ی اول یک روزنامه را مشخص کنند. یک لیست از اجزایی که با احتمال خیلی زیاد دانش‌آموزان آن‌ها را خواهند یافت ایجاد کنید (این کار باید حدود ده دقیقه طول بکشد)، مواردی مثل:

سرصفحه (هدلاین)، فهرست روزنامه، تصاویر، شناسنامه روزنامه، تیترهای تبلیغاتی، اعداد و ارقام

استفاده‌ی از مقالات هوشناسی به عنوان بخش‌های مصور

- برگه‌های لغات روزنامه‌ای را بین دانش‌آموزان توزیع کرده و درباره‌ی آن با کلاس بحث کنید.
- صفحات اول روزنامه‌های مختلف را توزیع کنید. (این صفحات را خود دانش‌آموزان می‌توانند فراهم کنند، یا معلم طی هفته‌ی گذشته جمع‌آوری کرده باشد و یا از کتابخانه گردآوری کرده باشد. مهم نیست که از یک صفحه‌ی اول چندین کپی وجود داشته باشد. دانش‌آموزان در گروه‌های کوچک ۲ تا ۳ نفره کار می‌کنند، بنابراین فقط ده تا دوازده تا صفحه‌ی اول کفایت خواهد کرد.)
- اخبار-صفحه‌ی اول را توزیع کرده و به دانش‌آموزان یاد دهید تا با استفاده از صفحات اولی که در اختیار دارند آن را کامل کنند.
- نتایج این تمرین را تجزیه و تحلیل کرده و سوالات زیر را بپرسید:
- چه مواردی دارای بزرگترین تیترها هستند؟ چرا؟
- چه مواردی دارای کوچکترین تیترها هستند؟ چرا؟
- چه تصاویر و گزارش‌هایی وجود دارد؟ چرا؟
- آیا موقعیت یک گزارش در صفحه‌ی اول روی پاسخ خواننده تاثیرگذار است؟ (بالای بخش شناسنامه‌ی روزنامه؟ بالای بخش تاخوردگی روزنامه؟)
- آیا نقطه نظرات خاصی در مقالات ارائه شده است؟ توضیح دهید.
- چه بخشی از صفحه واقعیت/نظر است؟ (به احتمال زیاد ۹۹٪ واقعیت‌ها خواهد بود.)
- کدام صفحات را بیشتر صحیح و دقیق یافتید؟
- کدام صفحات را خیلی جذاب‌تر یافتید؟

روز دوم: تحلیل اخبار

با استفاده از صفحات ورقه‌ورقه یا منظم یک روزنامه از دانش‌آموزان بخواهید در مورد سوالات زیر بحث کنند:

- علاوه بر گزارش‌های اصلی، صفحه‌ی اول شامل چه اطلاعات دیگری است؟ (فهرست، جوک یا کارتون، تیزرهایی در مورد گزارش‌های درون صفحه).
- مواد اضافی چگونه روی توجه خواننده تاثیرگذار است؟
- آیا همه‌ی سوالاتی چون (چه کسی؟ چه موقع؟ چرا؟ کجا؟ چه چیزی؟) در هر گزارش صفحه‌ی اول ظاهر شده‌اند؟
- به چه ترتیبی ظاهر می‌شوند؟ چرا؟
- مرجع هر گزارش چیست؟ (نویسنده‌ی عضو تحریریه، آژانس اخبار).
- گزارشگر تا چه میزان بدون موضع و جبهه‌گیری عمل کرده است؟
- چه میزان از کل گزارش یا داستان در صفحه‌ی اول آمده است و چه میزان داخل روزنامه بحث شده است؟
- چه چیزی باعث می‌شود خواننده به دنبال پیگیری گزارش در بخش بعدی روزنامه باشد؟
- چون هر کپی از روزنامه طوری طراحی شده است که اطراف تبلیغات و آگهی‌ها قرار گیرد، داستان‌ها و گزارش‌ها به شیوه‌ای نوشته می‌شوند که بتوان آن‌ها را تقریباً در هر جایی پس از چندین پاراگراف اول برید و جدا کرد. چه میزان اطلاعات را می‌توانید از انتهای گزارش از دست بدهید بدون آنکه محتوای کلیدی آن گزارش تحت تاثیر قرار گرفته باشند؟
- روزنامه به چه بخش‌هایی تقسیم شده است؟ در هر بخش چه محتوایی وجود دارد؟ (اخبار سخت، اخبار نرم، پرکننده‌ها، علائق انسانی، تجارت و کسب و کار، ورزشی، آگهی).
- صفحه‌ی سرمقاله چگونه با صفحه‌ی اول متفاوت است؟ (نظردهی، تحلیل سیاسی، انتقاد، آثار و عواقب ناشی از اخبار سخت)
- چگونه رنگ‌ها، تصاویر، و تیتراها روی پاسخ خواننده به اخبار تاثیرگذارند؟ (سعی کنید یک صفحه‌ی جذاب و مصور را با یک صفحه‌ی محافظه‌کارانه‌تر و با جذابیت کمتر مقایسه کنید).
- آیا روزنامه از یک طیف سیاسی یا یک سیاستمدار خاصی حمایت می‌کند؟
- شیوه‌ی نگارش روزنامه‌نگارها با نویسندگان دیگر چه تفاوت‌هایی دارد؟ (جملات کوتاه، خلاصه‌ی اخبار و اطلاعات به جای ایجاد یک قله و تله‌ای از مطالب)

از روزنامه‌های تهیه‌شده توسط دانش‌آموزان یادداشتهایی را ایجاد کنید.

فعالیت

برای تکلیف زیر دو یا سه کلاس را اختصاص دهید.

نگاه به اخبار

- کلاس را به گروه‌های ۵-۸ نفره تقسیم کنید
- نگاه به اخبار و ثبت کارگروهی را توزیع کرده، و تکلیف را با کلاس مرور و بررسی کنید.
- از برگه‌ی معیارها دستورالعمل‌های ارزیابی را مرور کنید.
- وقتی تکالیف تکمیل شد، گروه‌ها پروژه‌های نهایی خود را با کلاس با اشتراک خواهند گذاشت. (ویراستارهای گروهی تصمیمات ویراستاری اتخاذشده توسط گروه خود را توضیح خواهند داد.)

ارزیابی

گروه‌ها بر اساس نگاه به برگه‌ی معیارهای اخبار ارزیابی خواهند شد.

لغات روزنامه‌ای

فونت: استایل و اندازه‌ی نوع فونت

تیترا: فونت خیلی بزرگ در بالای صفحه‌ی اول، که بالا یا زیر بخش شناسنامه‌ی روزنامه قرار می‌گیرد

خدمات سیمی: یک آژانس روزنامه‌ای یا سازمانی که اخبار را جمع‌آوری کرده و آن‌ها را به یک روزنامه‌ی منفرد انتقال می‌دهد (AC، CP، رویترز)

روزنامه‌ی نیم‌قطع و مصور: یک روزنامه با ابعاد نصف روزنامه‌ی معمول که اغلب برای پوشش اخبار محلی و انتقال اخبار احساساتی کاربرد دارد (مثل National Enquirer)

روزنامه‌ی معمول پهن‌برگ: روزنامه‌ای که دارای سایز کامل بوده و به طور متوسط شش ستون در هر صفحه دارد.

ستون:

- تقسیم‌بندی‌های عمودی یک صفحه

- نظر یا کامنت بیان شده توسط یک نویسنده معمول

بخش شناسنامه: اطلاعاتی در مورد روزنامه، مثل نام شرکت انتشاراتی، اسامی ادارات و ارگان‌های روزنامه، مکان و آدرس ادارات ویراستاری، حقایق مربوط به ویراستاری و توزیع، که معمولاً در بالای صفحه‌ی سرمقاله یافت می‌شوند.

اخبار سخت: اخبار لحظه‌ای و حوادثی که به صورت فوری گزارش می‌شوند

اخبار نرم: اطلاعات پیش‌زمینه‌ای یا داستان‌های عامه‌پسند

پاپاراتزی: شرکت‌های انتشارات بین‌المللی که برای گرفتن داستان‌ها و گزارش‌هایی که اغلب دارای ماهیت احساساتی هستند رقابت می‌کنند

گزارشگر: شخصی که استخدام شده است تا به محل گزارش رفته و سریعاً اطلاعات و گزارش‌های کلیدی و مهم را به بخش پردازش واژه در ادامه‌ی روزنامه‌ی مربوطه گزارش دهد

طرح کلی (لی‌اوت): موقعیت قرارگیری گزارش‌ها، آگهی‌ها، تصاویر و عکس‌ها روی یک صفحه

بایگانی: محل جمع‌آوری اخبار قیچی شده از روزنامه، تصاویر، مواد مرجع و میکروفیلم‌ها

آخرین مهلت (ددلاین): زمان مقرر شده برای ارسال گزارش‌ها برای اینکه زیر چاپ بروند

اخبار: صفحه‌ی اول

جدول زیر تفاوت در روش‌ها را در سه روزنامه با هم مقایسه کرده است. سه مقاله (ترجیحاً یک روزنامه‌ی محلی، و دو روزنامه‌ی اصلی) را انتخاب کنید. با نگاه به فقط صفحه‌ی اول، اطلاعات درخواست شده در جدول را تکمیل کنید. ممکن است لازم باشد صفحات اول را با گروه‌های دیگر مبادله کنید تا بتوانید جدول را پر کنید.

روزنامه‌ی شماره‌ی ۳	روزنامه‌ی شماره‌ی ۲	روزنامه‌ی شماره‌ی ۱	
			نام روزنامه، تاریخ انتشار
			تیتر (گزارش پیشرو، اندازه، موقعیت آن در صفحه، نوع داستان یا گزارش)
			مقالات دیگر: اندازه، موقعیت
			سهم اخبار محلی، ملی، بین‌المللی
			عکس، کار هنری، گرافیک، نسبت و میزان این بخش‌ها و اهداف آنها
			استفاده از رنگ، میزان رنگ، هدف
			فهرست دارد یا خیر
			داستان‌های مصور، متفرقه، هواشناسی، آگهی‌ها و غیره

نگاه به اخبار

این تکلیف نیازمند گروه‌های ۵ تا ۸ نفره از دانش‌آموزان است. وقتی گروه‌ها انتخاب شدند، مسئولیت‌های زیر بین اعضای گروه تقسیم می‌شود:

- یک ویراستار باید انتخاب شود تا کار را سازماندهی کرده، متن را ویرایش کرده و یک سرمقاله ترتیب دهد
- سه گزارشگر باید برای کار تحقیقاتی و نوشتن گزارش‌ها انتخاب شوند

- یک فرد باید برای ترتیب دادن طرح کلی و مونتاژ فیزیکی محصول نهایی برگزیده شود

وقتی این کارها انجام شد، گروه ویراستاری در مورد ماهیت روزنامه و رهبری آن تصمیم خواهد گرفت، و نیز در مورد اینکه چه موارد داستانی و گزارشی می‌تواند برای مخاطب خود جذاب باشد تصمیم‌گیری می‌کند. سپس گروه به تحقیق پرداخته و ۴ تا ۶ گزارش می‌نویسد، گزارش‌ها را آماده کرده و شکل و تصاویر صفحه‌ی اول را مشخص می‌کند. برخی پیشنهادات به صورت زیر است:

- یک صفحه‌ی اول بر اساس فعالیت‌های مدرسه‌ی خود آماده کنید.
- یک صفحه‌ی اول بر اساس رمانی که در کلاس خوانده‌اید آماده کنید.
- یک صفحه‌ی اول از یک روزنامه‌ی محلی آماده کنید.
- یک صفحه‌ی اول از یک روزنامه‌ی ملی آماده کنید.
- یک صفحه‌ی اول از یک روزنامه‌ای که در خانه‌ای قدیمی وجود دارد آماده کنید.
- یک صفحه‌ی اول برای روزنامه‌ای که به موضوع پرستاری می‌پردازد آماده کنید.
- یک صفحه‌ی اول برای یک روزنامه‌ی ورزشی آماده کنید.
- یک صفحه‌ی اول برای یک روزنامه‌ی مربوط به موسیقی آماده کنید.

وقتی صفحه آماده شد، باید به کلاس نشان داده شود و ویراستار در مورد کار گروه خود یک توضیح شفاهی مختصری ارائه دهد. این باید شامل نکات زیر باشد:

- مخاطب هدف شما چه کسانی هستند؟
- چه معیارهایی در فرایند انتخاب ویراستاری دخالت داشتند؟
- چه معیارهایی در تصمیمات شما راجع به طراحی و طرح کلی صفحه‌ی آماده شده توسط شما دخالت داشتند؟

ارزیابی

مشارکت گروهی ۱۰ نمره

محصول نهایی ۲۰ نمره

ارائه‌ی شفاهی ۱۰ نمره

ثبت کار گروهی

ارزیابی	کار انجام شده	تکلیف محول شده	تاریخ	
				ویراستار
				گزارشگر ۱
				گزارشگر ۲
				گزارشگر ۳
				طرح کلی و کپی
				روزنامه‌نگاری مستقل

ارزیابی

کار تکمیل شده ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

محتوای خوب ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

کیفیت خوب ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

فیزیک یا محصول خوب ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

به موقع بودن کار ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

برای هر فرد نمره‌ی موارد فوق را وارد کنید.

برگه‌ی معیارها

- آیا روزنامه به طور واضح شناسایی شده است و آیا برای مخاطب هدف مناسب است؟ ۵/....
- آیا کار به موقع انجام (تکمیل) شده است و شامل تمامی موارد خواسته‌شده است؟ ۵/....
- آیا موارد مختلف گزارش جذاب و در راستای شیوه‌ی خوب روزنامه‌نگاری هستند؟ ۱۰/....
- آیا مکان قرارگیری کپی روی صفحه دارای تصاویر و گرافیک خوب و موثری است؟ آیا به صورت منطقی قرار گرفته است؟ آیا روی صفحه جذاب است؟ ۱۰/....
- آیا اصول معمول گرامر، املاً و ساختار جملات رعایت شده است؟ ۵/....
- آیا استفاده از زبان موجب اندکی خیال‌پردازی شده است؟ $۲۰/۵۴۰ = ۲۰$ ، نمره‌ی کل